

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

avó a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.

Félévre — — — — 12 .

Negyedévre — — — — 6 .

Egy óra — — — — 2 .

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadlatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 32. szám.

Csütörtök, február 9.

Bizonytalanság.

Nagybecskerek, február 9.

(—s) Szó sincs róla, az ellenzék győzelme a választásokon oly óriási volt, hogy szinte maga az ellenzék is sokalja kissé s a kibontakozás is nehezebben fog menni épen azért, mert olyan erővel kell számolni, amely erő még semmiképpen sincsenek kipróbálva.

Voltaképpen még azt sem tudjuk egész bizonyossággal, hogy igazán a nemzet függetlenségi érzelmé, vagy a függetlenségi politika iránt való bizodalma szolált-e meg, avagy egyszerűen csak november 18-ika és a Daniel lex ellen akart-e tüntetni?

A 67-es alap minden barátja az utóbbi vallja s hozzá teszik, hogy a koalíció támogatása folytán a függetlenségi párt nemcsak a nép- és újpárt konkurenciájától szabadult meg, de részben a szabad-eivü párttól is, mivel a kormány az igen rossz taktikával vezetett lefolyt választásokon minden erejét a disszidensek és az újpárt ellen használta el és a függetlenségieknek több mint 50 kerületet ellenjelölt nélkül hagyott.

Akárhogy történt is azonban, bizonyos, hogy a lejárt választásokon nem is annyira a kormány bukott meg, mint a 67-es alap, aminek pedig megbukni mégsem szabad.

Nem tudunk u. i. ma még, a nemzeti-ségi kérdés szempontjából tekintve a dolgokat, olyan független berendezkedést elképzelni, mely alapján meg ne támadná a magyar nemzeti államnak még épülő-felben lévő falait.

Egy personal unio az akkor szükségképpen foederatív berendezkedésű Ausztriával óriásilag fokozná nálunk a nemzeti-ségi agitációt s ez átmeneti bajainkat szinte orvosolhatatlanul súlyosítaná.

Az osztrák foederáció mintájára óhajtának nálunk berendezkedni akkor a

tótok, a románok és a szerbek, esetleg a németek is s nem hiányoznék Ausztriából a nyílt és titkos segélynyújtás ezen törekvések részére.

Egyáltalán addig, amíg itthon határainkon belül egy jó nemzetiségi és föld-birtok politikával meg nem szilárdítjuk a magyarságot, addig kár nekünk nagy átalakulásokról álmodoznunk.

A függetlenségi párt akkor emelkedik a helyzet magaslatára, ha ez belátja és eszerint használja ki mai erejét, azaz nem annyira közjogi, de inkább nemzeti vívmányokra törekszik.

A fejlemények megmutatják, hogy mit lehet várunk. Talán az önálló vármegye lesz az a vívmánya, a melybe a pártok meg-egyeznek s a mivel a 67-es alapot még megmenthetik.

Akármi lesz, csak azt ne feledjék az egyezkedő pártok, hogy Magyarország még mindig nem egészen magyar s hogy első legfőbb feladatunk és kötelességünk épen az, hogy Magyarországot magyarrá tegyük.

Nagyszentmiklós története.

(Indítvány.)

Nagyszentmiklós, február 8.

Az ember természetében fekszik már az, hogy szülőföldjéhez ragaszkodik, arról sokat beszél, mert ott látta életének napvilágát először, ott játszotta el gyermekéveit és onnan kapta az irányítást életpályájának megválasztásához, a melylyel az élet nagy mezején haladva, a társadalomnak hasznos tényezőjévé iparkodik lenni.

Én is szülőföldemre vágytam és 32 évi távollét után vissza is térhettem a mindenható Uristen kegyelméből!

Nagyszentmiklós (valaha Szent-Mihály) községe Torontál vármegye legrégebbi községeihez tartozik (parochiája már 1334-ben létezett), mely

sok jeles embert és hazafit szolgáltatott a társadalomnak; különben itt született Révay Miklós, a magyar nyelvtudomány valódi alapítója, minek folytán azzal dicsekedhetik, hogy a hazafias érzelmeket apáink ápolni tudták!

Sok jeles magyar család fészke volt itt: így a Tatár, Szöllőssy, Szalay, Koczó, Knottly, Hollóssy, Gesztessy, Buócz, Gluzek, Tötössy stb.; sőt valószínű, hogy a Kiss, Hunyady, Balázs, Fullajtár családok a Hunyadiak idejéből laknak itt.

Dacára az idevándorolt más testvér nemzetek számára, a magyar kultusza itt még a nehéz idők alatt sem szunnyadt!

Ez alapon községünk oly szép multtal dicsekedhetik, hogy annak történetét megírni szükségesnek tartanám, szerény nézetem szerint, mert azt a későbbi időkre hagyni vétek lenne, mert sok jeles adatokat a feledés leple boríthatná el.

Szerény véleményem szerint egy bizottság volna alakítandó, mely feladatát tűzné ki a multak kikutatását, e részben fontos adatokat adhatna jeles földünk és főpapunk dr. Kuhn László csanádi apát-kanonok ur, továbbá dr. Duka László nagybecskereki kir. ítélőtáblai bíró ur, végül nagy és jeles utbaigazitásokkal szolgálhatna megyénk szülőltje dr. Szentkláray Jenő csanádi kanonok ur és jeles archeologusunk, a gróf uradalmi levéltára, a megyei központi levéltárnál is kutatások volnának teendők.

Bátorkodtam ezen szerény indítványomat a nyilvánosság mezejére hozni, főleg pedig a nagyszentmiklói magyar közművelődési-egylet, a nagyszentmiklói magyar társaskör irányító tagjait, a helybeli tantszövet tagjainak és más tényezők becses figyelmét is felébredtetni és arra kérni, méltóztassanak az eszméylet foglalozni, a kérdést előbbre vinni, melyhez azt hiszem minden hazafiasan gondolkozó laktársam készséggel járulna hozzá erejéhez képest a siker mielőbbi megoldásához!

Barakovich Kálmán,

nyug. kir. ítélőtáblai bíró.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Szállodai éj.

Rodonariban minden alszik, az országot fehéren világít ki, megvilágítja a hold fényétől, csupán a három nagy hotel árnyéka nyulik rajta keresztül három sötét akadály gyanánt.

— Hallgass... mondom neked, hogy megint ő az. Az ördög bujt ebbe az asszonyba, megesküdött, hogy nem hagy bennünket aludni. Mintha bizony épp most kellene fürdenie a kutyáját.

— De nem, csak képzelődöl, ugy a fejedbe veszed.

— Biztos vagyok benne.

— De ez nem ok arra, hogy engem zavardj. Valóságos rögeszme ez nálad. Ugyan mit gondolsz, miért mosdatná a kutyáját éppen ilyenkor?

— Még ha most történnék először... és azért a néhány frankért, a mit a passziójáért fizet!... Zavarni az egész hotelt! De már torkig is vagyok vele, meg a bolhás farkával... Három kutya! Három kutyát vinni egy hotelbe... No de most csak hallok, hogy ugatnak; nem tagadhatod, hogy a verandán vannak a kutyák; na, most meg már vakaródnak.

— Kiköltözünk.

— Ó fog kiköltözni, majd meglátod... — Emilia!

De bizony hiába ugrott föl az égyből Bismontey ur, hogy visszatartsa Emiliát; az sem volt rest és hirtelen ledobva magáról a takarót, egyetlen szökéssel kint termett a szobából. Egy szál ingben futott végig a holdsugártól kétesen világított folyosón, Bismontey ur pedig félelemtől megdermedve nézett utána.

— Emilia, Emilia! — nyögte eihaló hangon, a fenyegető botránytól remegve.

De Emilia semmit sem hallott; mezítláb futott végig a padlón; elragadta a bosszu és a harag.

Bismontey asszony vak gyűlölettel volt eltelve Bodinau asszony iránt. A kit az imént azzal vádolt, hogy éjszakánként kutyáit fürdeti. Mióta férjével, Bismontey Ernővel, a ki azelőtt vas- és acélárukkal kereskedett, a Malpieri-hotelben megszállott, folytonosan görbe szemmel nézett Bodinau asszonyra, ez utóbbiak állítólag leereszkedést affektáló modora miatt. Bodinau asszonynak nagy tekintélye volt a hotelben; pártfogásába vette vagy üldözte az ujonnan érkezetteket; a Bismontey-pár az üldözöttek közé tartozott; őket ugyanis lenézte.

Belfegor, Bubule és Idrac, a három kutya, még jobban elmérgesítette a helyzetet. A kutyák a szobában aludtak. „A mi pedig nagy disznóság”, szokta volt fenhangon mondani Bismontey asszony. Hát még nappal! Akkor ott vágtattak le s fel a folyosókon, ebédkor pedig asztalnál ültek, tányérból ettek, végkép elrontva Bismonteyné etvágyát.

Ez tűrhetetlen volt. Hát még mikor az is kiderült, hogy Bodinau csak öt frankot fizet napjára, míg a többiek hatot, meg hetet.

Emilia benyitott az ajtón... Semmi: a veranda üres. Csaldóttan jött vissza.

— Semmi.

— Látod... felelte Bismontey.

— Mégis jól hallottam... Ott kell lenni valakinek. A Fagard hadnagy kutyája kaparja Trebizyné ajtóját, ez különös.

— Gondolod?

— Gyere inkább és nézd meg, Fagardnak a kutyája, megismertem.

A vaskereskedő fölkel és mezítláb nesz-

telen lépésekkel lopózdolt a felesége után, hogy meggyőződjék a hallottakról. Valóban ott feküdt az ajtó előtt egy foxterrier, kaparva és rövid vakkantásokat hallatva. A két házastárs kíváncsian nézett egymásra, visszatartva még a lélekzetvételt is.

— Mit csinálhat itt? A hadnagy Trebizynénél volna?

— Jól tudod, hogy Trebizyné Morel kapitánynek a szeretője.

— Tudom, de a Fagard kutyája kaparja az ajtót.

— Vajon miért kaparja hát az a kutya az ajtót?

— Nagyon egyszerű — felelte a vaskereskedő. — Fagard nála van, megcsalja azt a vén embert.

S az öreg házaspár ott maradt hallgatózva, várva, lesve, egy ingben.

Rodonariban pedig mindenki alszik... Mégsem. Ebben a csöndes hotelben más is van ébren. Az egyik látszólag bezárt ajtó mögött felve, remegve várakozik egy ártatlan leányka.

Kezében tartja a mosdó vedret és óvatosan lesi a pillanatot, melyben annak tartalmát a veranda ablakából kiönthesse. Fél, hogy rajtakapják és ettől a gondolattól gyötörve már több mint egy órája, hogy nem tudja magát elhatározni. Leike majdnem olyan nagy zavarban van, mint a gyomrocskája. Harmadik leánya Muraton Hippolyt nizzai hivatalnoknak és mondhatom, hogy nálánál bájosabb, szüziesség teremtés aligha élt valaha ennek a hotelnek a falai között. Elég csinos, törekeny test, szőke haj, mély tekintetű, sötét szemek.

Végre is összeszedte minden bátorságát és dobogó szívvel, bizonytalan léptekkel benyitott a verandába. Borzalom! Egy félig nyitott ajtó és mögötte valami ember!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/46-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Február 13. Köz. biz. ülés.

— **Lukács miniszter köszönete.** Említettük, hogy a köz. bizottság Lukács László pénzügyminisztert miniszteri működése 10-ik évfordulója alkalmával feliratilag üdvözölte. Lukács László Torontálvarmegye főispánjához intézett leiratában meleg hangon köszönetet mond a megemlékezésért.

— **Tanügyi áthelyezés.** Mint a hivatalos lap közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Türr Alajos dévai áll. főreáliskolai tanárt a pancsovai áll. főreáliskolához, Surányi Károly pancsovai főgimnáziumi tanárt pedig a kaposvári áll. főgimnáziumhoz áthelyezte.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város iparhatósága ma délután 4 órakor ülést tartott, amelyen az iparhatósági megbízottak teendőit állapították meg.

— **Izraelita istentisztelet.** Az izraelita templomban az esti isteni tisztelet mostantól fogva további intézkedésig 5 órakor kezdődik.

— **A pancsovai pótválasztás.** Mint Pancsováról jelentik, ott erősen készülnek a február 11-iki pótválasztásra, amely Daniel Ernő báró szabadalvú és Miletics Szlavkó nemzetiségi közt lesz. A választókerület magyarsága mindent elkövet, hogy Daniel báró magyar zászlaja győzedelmesen kerüljön ki a harcból s a jelekből ítélve ez biztosra is vehető. A magyar zászló diadaláért való küzdelemben a kerület értelmisége különösen erősen buzgálkodik. Itt jegyezzük meg, hogy az a hír, mintha Kis Arnold Miletics érdekében korteskednék, nem felel meg a valóságnak, mert Kis Arnold, mint hozzánk küldött nyilatkozatában hangsúlyozza, rendíthetetlen hiva a magyar állameszmének.

— **Mulatság.** A nagybecskereki szerb olvasókör, a szerb egyházi dalárda közreműködésével e hó 19-én hangversennyel egybekötött táncestélyt rendez, amelyre a napokban bocsátják ki a meghívókat.

A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakegyletének nagybecskereki csoportja e hó 18-án a Korona-szállóban táncmulatságot rendez.

— **Mit kell a levélsekre nyitni?** A temesvári posta- és távirat-igazgatóságtól a követ-

Eszter elkiáltja magát, elejti a vedret. Ami benne van, az persze szétfolyik a verandán. Eszter pedig föltépi a legközelebbi ajtót, besurran a szobába és ráfordítja a kulcsot. A fiatal leány ott még jobban összehorpad: egy fiatal ember áll előtte az árnyékban, a kinek nem képes kivenni az arcvonásait. Térdre roskad, a férfi pedig föltartja, átkarolja és úgy könyörög hozzá: — Ne szóljon, ne kiáltson kisasszony; én vagyok Beppo, a lovaszgyerek. Ne tegyen tönkre, ne kiáltson, ne féljen, ne mondja meg, hogy itt vagyok.

Beszélni, kiáltani, hiszen Eszter még egy hangot sem tudna most kinyögni; feljúlta fekszik a fiatal ember térdein és ebben a helyzetben találja őt ott az anyja, Muratonné, a Bismontey-pár és maga Bodinauné is, aki szintén odasiétt a lármára.

Micsoda botrány! A veder tartalma kiöntve a veranda közepére és egy fiatal leány ebben az órában idegen helyiségben rajtakapva, a mint egy szolga térdein fekszik. Ezenfelül odatörtet az egész hotel-személyzet, a tulajdonos pedig éktelen lármával szidja és faggatja a szerencsétlen lovászt: — Mit csinál itt fönt az emeleten, mikor az istállóban kellene lennie?

Eszter kétségbeesetten vergődve mondja el, hogy miként találta Beppót a szobában. Beppo pedig sarokba szorítva, megrémülve a fenyegetésektől, végre is bevallja, hogy masszírozni szokta az egyik reumas vendéget, minthogy pedig nappal erre nincs ideje, hát éjjel csinálja. Hogy kit, azt nem hajlandó megmondani, még azt sem, hogy férfi-e az illető, vagy pedig asszony. Minthogy pedig három hölgyvendégnek az ajtaja képzelhető okból zárva marad, a legkülönbözőbb találgatás indul meg.

Ez az éjszaka örökké emlékezetes marad Rodonariban. Beppo elvesztette az állását, de mindjárt utána pompás föltételekkel masszírozónak szerződötték egy igen előkelő hidegvizgyógyintézetbe... Tudj' isten, hogyan akadt neki olyan pártfogója.

Jean Lorrain.

kező levelet vesszük: Ujabb időben gyakran merül fel a közönség körében panasz az iránt, hogy a gépszerkezetű levélgyűjtő-szekerényekbe dobott levelek késedelmesen kézbesítettek, illetve megsérülve kerülnek a címzett kezeihez, néha pedig nem is kézbesíthetők, mert a kiemelés alkalmával annyira megsérülnek, hogy azokat továbbítani nem lehet. Tapasztalat szerint ennek oka abban rejlik, hogy a közönség, főleg egyes cégek nagyobb alaku nyomtatványokat, képes-árjegyzékeket stb. ahelyett, hogy a tömeges felvételre berendezett legközelebbi postahivatalhoz küldenek, az utcán kifüggesztett levélgyűjtő-szekerénybe gyömöszölik, a minnek az a következménye, hogy a levelek fennakadnak, esetleg megsérülnek, a kézbesítés késedelmesen történik és sok esetben a levélgyűjtő-szekerény finom automata-szerkezete is megsérül. Az alólírt posta- és táviratigazgatóság tehát ezúton kéri fel a közönséget, hogy a levélgyűjtő-szekerénybe, — amelyek csak levelek és levelezőlapok felvételére alkalmasak — saját érdekében nyomtatványokat, árjegyzékeket, hírlapokat stb. ne dobjon, hanem az ilyenfajta küldeményeket küldje a legközelebbi postahivatalhoz. Felkérem a tek. szerkesztőséget, hogy ezen közérdekű közleményt becses lapjában díjmentesen közzétegyen szíveskedjék. Temesvár, 1905. évi február hó 4-én. Pethő János, kir. posta-táv. főigazgató.

— **Qvodát Amerikának.** Lapunk egyik barátja a következő megszívlelendő sorokat küldi nekünk!

Tekintetes szerkesztő ur! Mindenről gondoskodva van városunkban, különösen ami a tanügyet illeti, csak egyről feledkeztek meg, hogy Amerikában ovodát állítsanak. Miért ép az amerikai városrészt mostoha gyermeke e városnak, holott a többi negyedekben mindenütt állítottak egyet, sőt kettőt is? Nálunk talán nincs gyermek, vagy csupa jómódu nép lakja, kik gyermekei mellé nevelőnőt tarthatnak? Nem bizony. Van itt is számtalan szerény viszonyok közt élő szülő, ki nagyon is nélkülözi az ovoda áldását. Sokan mondják, itt a növegyeti ovoda. Igen, de hol? A hidon túl és nem innen. Nem lakik mindenki a hid közvetlen közelében, nem rendelkezik mindenki külön személylyel, ki a gyermekeket utjokban elkísérje s hol az az anya, ki nyugodt lélekkel engedi 3—4 éves gyermekét naponta négyszer egyedül a hidon át? Felhívjuk a tanfelügyelőség, a városatyák, de kivált derék polgármesterünk figyelmét, ki szintén a városrészt lakja s minden üdvös reformnak kész felkarolja. Be fogják látni kérésünk méltányosságát s talán be teljeseedik régi óhajunk s lesz nekünk is ovoda. Kitűnő tisztelettel Több Amerikában lakó szülő.

— **Statárium Aradmegyében.** A Ráday-korszak közbiztonsági állapotát közelíti meg Aradmegye hegyes vidékének egy része, különösen a borosjenői járásbírósg területén. Oly gyakori ott a vagyon és az élet ellen való merénylet, hogy a vidék lakossága valósággal rettegésben van. A közigazgatási hatóságok és a csendőrség rendelkezésére álló eszközei nem elegendők az erkölcsök oly nagy mérvű elvadásza ellen, amely ott fennáll. A vidék lakossága most szorult helyzetében az igazságügyminiszterhez és a belügyminiszterhez fordul, rendkívüli bírói intézkedéseket és katonai különítmény kirendelését kérve. Aradról jelentik, a borosjenői járásbírósg területéről a napokban nagyobb küldöttség fogja felkeresni Tisza István gróf belügyminisztert és Pósz Sándor igazságügyminisztert. A rendkívüli eiharapódzott bűnesetekre való tekintettel az utóbbtól kivételes rendkívüli bírói intézkedéseket, statárium természetével bírói intézkedést kérnek, a belügyminisztertől pedig azt, hogy a járásbírósg területére katonai különítmény kirendelése iránt intézkedjék. Azonkívül Meszlényi Antal dr. kir. ügyész az igazságügyminiszterhez, Dálnoki Nagy Lajos dr. megyei alispán pedig a belügyminiszterhez fölterjesztést intéztek, amelyben pártolják mindkét kérést.

— **Rablótámadás.** Vakmerő rablótámadás történt múlt éjjel Hittiyás község határában, a Basch-féle puszta közelében. Három utonálló megtámadta ugyanis Illin Péter nagytopolovecki gazdát, kitől 228 koronát raboltak el. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Holttest a fakamrában.** Megirtuk, hogy Salamon-Papp Vilma szilasi 35 éves szülésznő a buziási orsz. vásár óta rejtélyes módon nyomtalanul eltűnt. A csendőrség megindította a nyomozást, miközben feltűnt, hogy egy Datku János nevű cigánylegény egy idő óta feltűnő módon költelezik. A legényt megfigyelni kezdték, végül pedig — mint jelentették — letartóztatták, de Dutka egy őrizetlen pillanatban megszökött. A csendőrök a minap házkutatást fogatosítottak Datku anyjának lakásán, hol azonban nem találtak semmi gyanusát. Már-már el akarták hagyni a csendőrök a házat, amikor az udvaron egy

fakamrát pillantottak meg. Ezt is megnézték még és itt hajmeresztő felfedezésre jutottak. A kamrában frissen hantolt föld alatt találták elásva a szerencsétlen Salamon Vilmát. A csendőrök Datkunét letartóztatták és most a gyilkos nyomozásán fáradoznak.

— **Hamis tiz- és husz-koronások.** A csendőrség egy idő óta szorgosan kutat egy jól szervezett pénzhamisító banda után, mely különösen Lippát és vidékét árasztja el hamis tiz- és husz-koronás papírpénzzel. A hamisítványok olyan sikerültek, hogy alig lehet a valódiaktól megkülönböztetni. Avatott szemnek legfeljebb feltűnik az, hogy papírosa kissé kemény, de a szinek és a nyomás tisztára megkülönböztethetetlen. A csendőrség a banda tagjainak kézrekerítése érdekében mozgósította egész apparátusát.

— **Az oltványtelepek és az idej szárazság.** Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepe nagy mértékben szenvedtek, miert is az idej szőlőoltványok legnagyobb része gyöngén fejlődtek s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok részére egy oly oltványtelepet ismerni, amely a becsoklított oltványok öntözésére négy nagy vizmüvet állított föl, mely vizmüvek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal) három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a külföldi első szőlőoltványtelep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes.) A „Borászati Lapok” Magyarország ezen ismert szaklapjának 47. száma egy „Oltványtelepek 1904” című cikkben fölülte elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvételeit mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

Farsangi naptár.

Február 11-én: Az izraelita nőegylet estélye a kaszinóban.

Február 18. A „Harmónia” házi mulatsága.

Március 4. A könyvnyomdászok jux estélye katonazene közreműködésével.

Március 5-én és 6-án katonazene-hangverseny.

Irodalom.

* A nagy választási harcok folyamán ingerülve várta az eredményt az egész országban mindenki, még olyan is, aki a politikával eddig talán igen keveset vagy egyáltalában nem törődött. A külföldi lapok is nagy mérvben foglalkoznak most a politikánkkal. A választások eredménye oly meglepő, hogy mindenki iparkodik a mostani politikai helyzetről tájékozást szerezni. E tájékozást akarja szolgálni a Freytag G. és Berndt, Bécs VII/1. műintézetében gróf Kreith Béla ur közreműködésével e cím alatt: „Térkép az 1905. évi magyar országgyűlési képviselőválasztások eredményéről” megjelenő mű, ára 1 kor. E térképen a választó kerületek pártállás szerint vannak színezve, a megválasztott képviselők nevei, uxy a kerületekben, mint egy betűsoros névjegyzékben olvashatók. Mikor nagy viták folynak a parlamentben, az újságolvasásnál igen hasznos segédeszközül szolgál e mű, mert igen könnyen tájékozhatjuk magunkat belőle, hogy egyik-másik képviselő, aki a vitában szerepel, melyik választókerületet képviseli s milyen a pártállása. Kapható minden könyvkereskedésben s magoknál a kiadóknál.

ESKÜDTSZÉK.

§ Gyilkosság az utcán. A nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdtszék ma kezdte el tárgyalni Vége Vasziát és ifj. Kolgye György bánlaki napszámosok bűnügyét, amellyel azután a február havi esküdtszéki ciklus befejezést is nyer.

A két ember közül Vége Vasziát a kir. ügyészség halált okozó súlyos testi sértés miatt azért vádolja, mert Bánlakon múlt év november 15-én éjjel id. Kolgye Györgyöt az utcán minden alapos ok nélkül megtámadta s egy nála levő vasvillával úgy verte agyba-főbe, hogy a szerencsétlen ember másnap reggelre meghalt; míg ifjabb Kolgye György azért került a vádlottak padjára, mert Vége Vasziát, aki apját bántalmazta, boszúból úgy megverte, hogy az több mint két hétig az ágyat nyomta.

Ez ügyben a bíróság a következőképpen alakult meg: Elnök dr. Polgár Sándor, szavazóbírák: Junga Aladár és Mak József, közváltó: dr. Boross Dezső kir. ügyész, védő: dr. Stern Lázár, orvosszakértő pedig dr. Fialowski Béla és dr. Bernády Dániel. Rendes esküdtek: Szloboda Mihály, Freund Lajos, dr. Hutt Árpád, Alady Imre, Füleki Béla, Fürj Lázár, Ernst Károly, Milovánovics István, Zolnay Tamás, Ormay Lajos, Viola András,

Aáron Jakab és Merlak Márton. Pótesküdek lettek: Löffler Jónás és Havlicsek Ernő.

A tárgyaláson a vádlottak enyhíteni igyekeztek bűnüket, de a tanúk nagy része ellenük vallott. Az orvosszakértők konstatálták, hogy Kolgye a Végától kapott sérülések következtében halt meg.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor. Ítéletet valószínűleg csak holnap hoznak.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Andrássy a királynál.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy a délelőtti órákban Bécsből érkezett sürgöny szerint a király ma déli 1 órakor külön kihallgatáson fogadja Andrássy Gyula grófot.

A Budapesti Tudósító délelőtti jelentése szerint Andrássy gróf egy órakor megkapja azoknak a politikusoknak a névsorát, akiket a király meghallgatni szándékozik.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ ered. távirata.) Andrássy Gyula gróf tegnapi kihallgatásáról Bécsből a következőket jelentik: Andrássy Gyula grófot a király tegnap már délután 3 órakor fogadta. Andrássy Gyula gróf tegnapi audienciájának tárgya jelentéstétel volt az egyesült ellenzéki pártokkal való tárgyalásokról. Andrássy Gyula gróf az ellenzéki pártokkal nem létesített semmiféle megegyezést és nem vállalt magára semminemű kötelezettséget. Egyedüli feladata az, hogy az ellenzéknek vele tudatott követeléseit tudomására hozza a felségnek, a mire a királytól megbízást nyert. A felség elhatározásától függ majd, hogy mely lépések fognak történni a válság megoldására. Andrássy gróf tegnapi kihallgatása teljes egy óráig tartott, de azon még semmiféle döntés nem történt.

Kossuth meghívása.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A király déli 1 órakor külön kihallgatáson fogadta Andrássy Gyula grófot, amikor megkapta a meghívandó magyar politikusok névsorát, a kik közül legelsőnek Kossuth Ferencet hívja magához a király.

Andrássy látogatásai Bécsben.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Az itt időző Andrássy Gyula gróf a délelőtti folyamán meglátogatta Gautsch báró miniszterelnököt, Pitreichot és több más osztrák politikust, a kikkel hosszabb ideig értekezett. Andrássy gróf valószínűleg még az est folyamán visszautazik Budapestre.

A főispánváltások.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ellenzéki lapok gyártotta főispánváltásokkal kapcsolatban Szabadkáról hiteles helyről megcáfolják azokat a híreket, mintha Latinovics Pál bácsmezei és Bezeredy István szabadkai főispánok távoznának helyeikről.

Napoleon herceg házassága.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Napoleon Viktor herceg házassága Klementina belga hercegnővel valószínűleg létre fog jönni, mert a flandriai grófnő és az olasz udvar közbevetette magát a házasság érdekében.

Az orosz forrongás.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Varsóból jelentik, ott a sztrájk nőttön-nő. Ma már nemcsak a gyári munkások sztrájkolnak, hanem csatlakoztak hozzájuk a bányamunkások és a vasúti munkások is.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: A sajtótörvény és a cenzura refor-

málása ügyében kiküldött bizottság serényen működik s javaslatával rövid idő múlva elkészül.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, január 22-iki zavargások áldozatainak családjai és a sebesültek között megkezdtek az államsegély kiosztását.

A fiumei banksikkasztó.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: Az angol hatóságok Bertoli Károlyt, a fiumei kereskedelmi bank Glasgowban le tartóztatott sikkasztóját nem Magyarországnak, hanem a trieszti országos törvényszéknek fogják kiszolgáltatni, mert Bertoli trieszti illetőségű ember. Bertoli beismeri, hogy 10.000 koronát sikkasztott, míg a körözölével negyedmillióról szól.

Az orosz-japán harcterről.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról megcáfolják, hogy Kuropatkin tábornokot visszahívják a harcterről.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Több ideérkezett jelentés szerint Kuropatkin tábornok ki fogja üriteni Vladivosztokot s már fel is hívta a polgári lakosságot, hogy a nők és a gyermekek eltávozhassanak Vladivosztokból. A távozókat katonai fedezettel a Bojkáltóig kísérik.

Megszökött kereskedő.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Kuratzina György buttyini vászonkereskedő 25 ezer korona adósság hátrahagyása után megszökött Buttyinból, miután számos hitelezőjét furfangos és csalárd módon becsapta. A megszökött kereskedőt nyomozzák.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. február 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki uj	76	—	—	80	19.80	20.10
Pestvidéki uj	76	—	—	80	19.70	19.90
Bánsági uj	76	—	—	80	19.80	20.—
Bácskai uj	76	19.40	19.60	80	—	—
Rozs elsőrendű					14.50	15.—
„ másodrendű					14.40	14.65
Árpa takarmány					14.25	14.65
„ égetni való					14.05	14.25
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					13.95	14.50
Tengeri bánsági					15.20	15.40
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, február 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	9.81—	—
Buza (októberre)	8.64—	—
Tengeri májusra)	7.39—	—
Zab (áprilisra)	7.06—	—
Rozs (áprilisra)	7.67—	—

Felhívás.

Miután a Közgazdasági Bank mint Részvénytársaság, nagybecskereki bejegyzett cég ez évi február 4-én tartott rendes közgyűlésén a részvénytőkének 200.000 koronáról 400.000 koronára való felemelését elhatározta, felhívjuk ez uton a t. c. részvényeseket, hogy részvényelővásárlási jogukat folyó évi február hó 28-ig intézetünk helyiségében (Kinizsi-utca, Réber-féle ház) gyakorolni sziveskedjenek, mert különben új részvényekre igényt nem tarthatnak.

Tisztelettel

Közgazdasági Bank mint
Részvénytársaság.

173—11

Nagybecskereki lsr. hitközség előljárósága.

24. szám 1905.

172—11

Közgyűlés.

Az izraelita hitközség képviselőtestülete vasárnap, folyó évi február hó 26-án dél előtt 11 órakor a hitközség irodájában

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Előterjesztése az előljáróság évi jelentésének, az 1904. évi zárszámadásoknak, a számvizsgáló-bizottság jelentésének és a felmentvény megszavazása.

2. A számvizsgáló-bizottság 1 tagjának választása.

3. Netaláni indítványok tárgyalása.

Nagybecskereken, az 1905. évi február hó 6-án tartott előljárósági ülésebl.

A hitközség előljárósága:

Löffler Jónás,
titkár.

Weisz Izidor,
II. elnök.

Jegyzet. A zárszámadások a titkári hivatalban mindenki által szabadon megtekinthetők.

Crepaja község előljárósága.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy egy 8 éves kiselejtezt bika és egy 4 éves sertés kan a község házában folyó hó 15-én nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatni fog.

Crepaja, 1905. február 8-án.

168—32

A község előljáróság.

Bóka község előljárósága.

200. szám 1905.

169—32

Hirdetmény.

Bóka községnél egy a szerb nyelvet bíró és a jegyzői teendőknél jártas egyén 60 korona havi fizetés mellett azonnal állandó alkalmazást nyerhet

Bóka, 1905. február 6.

Az előljáróság.

Hirdetmény.

Klári község előljárósága közhirre teszi, hogy a helybeli legelő közbirtokosság tulajdonát képező nagykorcsma épület folyó évi március hó 6-án d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 évre bérbe fog adatni. Az árverési feltételek a községi előljáróságnál betekintheők.

Klári, 1905. évi február hó 7-én.

Szabados Károly, Faranov Jęfta,
jegyző. (170—32) bíró.

A temesvári

„DMKE“
mosó- és pipere-
SZAPPANOK

a legjobb és legolcsóbbak.
(10, 20 és 30 gml.)

Jgazi magyar családi szappan.

Kereskedőknek árkedvezmény.

Kérjünk mindenütt temesvári

„DMKE“ SZAPPANT!

A hol nem kapható, oda a gyár 5 kilogrammos postacsomagokban szállítja utánvétel mellett portómentesen.

Cím: „Szappangyár“ Temesvár.

(21—16.11)

Meghívó.

Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság

1905. évi február hó 25-én délelőtt 9 órakor

IX. évi rendes közgyűlését

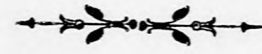
tartja, melyre a t. c. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnök, szavazatszedő-bizottság és jegyzőkönyvhitelesítők választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
3. A tiszta nyereség hovaforrásáról határozat.
4. Az alapszabályok 32. §-a értelmében igazgató, aligazgató és 4 igazgatósági tag, valamint a 43. §-a értelmében 3 felügyelő-bizottsági tag választása.
5. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

20. §. Minden részvényes köteles, ha a közgyűlésen megjelenni szándékozik, részvényeit három nappal a közgyűlés előtt térítvény mellett a társasági pénztárba letenni. A közgyűlésnél való részvételnél ezen térítvény igazolványul szolgál.

Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság 1904. évi zárszámadása.

Vagyon.	Zár mérleg.				Teher.
Pénzkészlet	5084	42	Tőke-számla	100000	—
Váltó-számla	587902	61	Betét-számla	341055	99
Kölcsön-számla	46938	50	Visszleszámitolási-számla	183190	74
Jelzálogi kölcsön-számla	4648	—	Tartalékalap-számla	25575	—
Giro-számla	2818	26	Osztalék-számla	196	—
Folyó-számla	12380	17	Nyeremény-számla	3	93
Per-számla	4521	—	Tiszta nyeresemény mint egyenleg	15416	30
Értékpapír-számla	345	—			
Butor-számla	800	—			
	665437	96		665437	96

Tartozik.	Veszteség- és nyereség-számla.				Követel.
Butor-számla leírás	100	—	Váltó-kamat	} számla	50938
Fizetések számla	4750	—	Kölcsön-kamat		
Dij-számla	624	—	Jelzálogi kölcsön-kamat		
Betétkamat-számla	14026	85			
Betétkamatadó-számla	1402	69			
Perköltség-számla	1	50			
Visszleszámitolási kamat-számla	8612	93			
Kezelési költség-számla	1404	11			
Közköltség-számla	916	56			
Adó-számla	3123	23			
Házbér	560	—			
Tiszta nyeresemény	15416	30			
	50938	17		50938	17

Kelt Szerb-Ittebén, 1904. évi december hó 31-én.

Karaffy Ernő s. k.,
pénztárnok.Klein Mór s. k.,
könyvelő.Dr. Szántó A. s. k.,
aligazgató.Jenovay Zoltán s. k.,
igazgató.

A kereskedelmi törvény 195. §-a alapján az alólirott felügyelő-bizottság jelenti, hogy a fennebbi zárszámadást, illetve mérleget a könyvekkel és pénztári állapottal összehasonlítván, azokat minden tekintetben helyesnek találtuk.

Kelt Szerb-Ittebén, 1905. évi február hó 4-én.

(171—1.1)

A felügyelő-bizottság:Grünwald Zsigmond s. k.,
biz. tag.Jenovay Imre s. k.,
biz. elnök.Lázár Antal s. k.,
biz. tag.